

**SZEGEDI KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ EGYESÜLET
MECSEK EGYESÜLET BARLANGKUTATÓ OSZTÁLY**

KUTATÁSI JELENTÉS

**A DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK
IGAZGATÓSÁG TERÜLETÉN 2002-BEN VÉGZETT
BARLANGKUTATÁSI MUNKÁRÓL**

SZERKESZTETTE:

Barta Károly & Tarnai Tamás

ÍRTÁK:

Barta Károly, Ország János, Tarnai Tamás

2002. december 22.

**SZEGEDI KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ EGYESÜLET
MECSEK EGYESÜLET BARLANGKUTATÓ OSZTÁLY**

KUTATÁSI JELENTÉS

**A DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK
IGAZGATÓSÁG TERÜLETÉN 2002-BEN VÉGZETT
BARLANGKUTATÁSI MUNKÁRÓL**

SZERKESZTETTE:

Barta Károly & Tarnai Tamás

ÍRTÁK:

Barta Károly, Ország János, Tarnai Tamás

2002. december 22.

2. Kutatási tevékenységünk (Barta Károly)

2.1. Januári tevékenységünk

Januárban befejeztük azokat a karbantartási-rekultiválási munkákat, amelyeket a KTM BO illetve a DDNPI írt elő a 2001. november 8-án tartott terepi egyeztetés alkalmával, nevezetesen a Szuadó-barlang bejárati aknájának a külső oldali terméskövel, hordalékkal és talajjal való feltöltését, a Szuadó-barlang létrájának a karbantartását és a Trió-barlang létráinak a korrózióvédelmét, megerősítését és drótköteleinek a cseréjét (10-es drótkötélre illetve lehetőség szerint L-vasakra).

A Szuadó-barlang és a Trió-barlang Vizes-ágának végpontján folytattuk a küzdelmes bontást, látványos előrehaladás nem történt.

2.2. Februári tevékenységünk

Ebben a hónapban minden erőnkkel a Gilisztás-barlang bejárati aknájának az újbóli kiácsolására koncentráltunk. Korábbi terveinkkel ellentétben csak az újbóli feltárára volt a kezünkben engedély, a tartós járatbiztosításra nem, így az előbbi keretein belül ideiglenesen, akácfaácsolattal próbáltuk meg biztosítani a négyméteres bejárati aknát. A rohammunka oka az volt, hogy tevékenységünket a vegetációs időszakon kívülre kellett korlátoznunk, így március 1-től július 31-ig szüneteltetni kényszerültünk a feltárás folytatását. A Trió-barlangban végezhető biztonságos munkálatokhoz viszont mindenképpen elengedhetetlenek tartottuk a nyelőtorok rendbetételét. A 2 db 2x1x1 m-es ácsolati tagot február utolsó napján sikerült a kibontott munkagödörbe helyezni, de a stabilizálását, bedeszakázását és a visszatemetését már nem tudtuk ebben a hónapban befejezni.

A fent leírt munka mellett folytattuk a Trió-barlang 2001-ben megkezdett térképezését.

2.3. Márciusi tevékenységünk

Március első napjaiban emberfeletti munkával sikerült befejeznünk a Gilisztás-nyelő bejárati ácsolatát. A vizet visszaengedtük a nyelőre, ezzel több évre megoldottnak tűnik a Trió-barlang vízbetörés veszélyétől mentes kutatása, mivel a Gilisztás-barlangban kontrollált módon nyelődik el az Orfői-patak vize, illetve nagyobb áradásokat követően is viszonylag könnyen

eltávolítható az eltömődés veszélyével fenyegető hordalék a nyelő bejáratából. Az ácsolat elkészítésével megteremtettük az alapot a Gilisztás-barlang újbóli feltáráshoz is.

A hónap további részében méterről méterre küzdöttük magunkat előre a Trió-barlang Vizes-ágának hasadékában. A 20-30 cm széles hasadék éppen nem érte el az ember számára járható méretet, de a néhány cm-rel történő tágítása is komoly erőpróbát jelentett a kompakt szálkőzet miatt. Bár 10 m-rel előrébb jutottunk, még nem láttuk az „alagút” végét.

2.4. Áprilisi tevékenységünk

A már-már reménytelennek tűnő további bontás során a hónap közepén új reménysugár csillant: a végpontról előre világítva kb. 2 m-rel beljebb a lámpafény elveszett a sötétben, és kiáltásaink visszhangja is nagyobb légteret sejtetett. Április 18-án bejutottunk a várva-várt folytatásba: egy 5x8 m-es alapterületű, 3-4 m magas terembe, ahonnan két kézenfekvő továbbjutás kínálkozott. Egyik a teremben csörgedező csekély vízhozamú patak elnyelődési helye, másik pedig a terem hátsó végében lévő kútszerű mélyedés. A hónap hátralevő részében feltérképeztük az újonnan feltárt szakaszokat.

2.5. Májusi tevékenységünk

A hétfélig táborok létszámának a függvényében a Trió-barlang új termének (Nagy-terem) egy vagy mindkét végpontján folytattuk a bontást. A terem bejárata alatti munkahelyről kiderült, hogy a törmelék alatt elvész a járat, és feltehetően a másik bontási ponton leszünk képesek kilépni a teremből a barlang folytatásába.

A hónap egyik legfontosabb eseménye, hogy befejeztük a Trió-barlang 1:100-as méretarányú térképének az elkészítését.

Mind a Szuadó-, mind a Trió-barlangban begyűjtöttük a cseppkő-kormeghatározásokhoz szükséges anyagokat. Ez a Búboskemence megfúrását, egyéb helyeken pedig letört cseppkővek összegyűjtését jelentette. A munkálatokat az engedélyben előírt módon végeztük el, azaz az említett képződmény nem szenvedett esztétikai károsodást.

2.6. Júniusi tevékenységünk

A terem túlsó sarkában található, „Kút”-nak elnevezett kútszerű mélyedés alján kb. 4 m mélységben egy keskeny vízvezető hasadékot értünk el, amelyből az omladék által adott irányban (ferdén lefelé) próbáltunk továbbjutni. A szűk hely, a nedvesség és a levegőtlenység embert próbáló körülményeket teremtett a végponti bontásban résztvevők számára.

2.7. Nyári táborunk

A július 25-től augusztus 11-ig tartó tábor folyamán a Szuadó-, a Gilisztás- és a Trió-barlangok közül – technikai lehetőségeink függvényében – a Trió-barlang Vizes-ágának végpontjára és a Gilisztás-barlang feltöltődött járatainak újbóli feltárására koncentráltunk. A folyamatos esőzések eredményeképpen rendkívül mostoha körülmények között (kiszáríthatatlan overallokban, szivárgó vizekben fekvő, stb.) folyt a munka, de ennek ellenére eredményes, jó hangulatú tábort tudhatunk magunk mögött. A 12 napos táborban összesen 77 résztvevő fordult meg, az előkészítő napokat kivéve minimum 21, maximum 48 fő volt a táborban, az átlagos létszám 35-36 fő volt. A munka volumenére jellemző, hogy a résztvevők összesen 241 műszakot teljesítettek, ami kb. 1200 munkaórának felel meg. Ennek kb. 53 %-a a barlangban realizálódott. A tábor alatt megmozgatott állóeszköz-állomány (UAZ, kompresszorok, aggregátorok, fűrók, tömlők, stb.) értéke meghaladta az 1 millió forintot.

A tábor legjelentősebb eredményét a Trió-barlang Vizes-végpontján elért 6-7 m-es előrehaladás jelenti. A Nagy-termet követő hasadékból küzdelmes munkával sikerült feltárni azt a négykézlábás járatszakaszt, amely - követve a terem falának íves futását – enyhe lejtéssel vezet lefelé. Itt a legnagyobb problémát az óriási mennyiségű törmelék és a depóhely (Nagy-terem) távolsága adja. A Gilisztás-barlang tavasszal elkészült új bejárati ácsolatának a kipucolását augusztus 1-én kezdtük el. Ezzel megkönnyítettük a víz elnyelődését, biztonságosabbá téve így a Trió-barlang bontását is.

2.8. Szeptemberi tevékenységünk

A hónap folyamán csak a Trió-barlangban folyt munka. A Vizes-ág végpontján egyre nehezebb körülmények közt haladtunk előre kb. 1 m-t, a fő problémát a vizes munkahely, a levegőtlenesség, a nagy mennyiségű omladék és annak a Nagy-teremig történő kiszállítása jelenti. Emellett az Agyagos-ág végpontján kipucoltuk a befolyt sarat, előkészítve ezzel a további bontást itt is. Az Agyagos-ág 1. kisterméből felmásztunk egy bejövő fentebbi járatszintre, amely mögött hosszabb szakaszt feltételeztünk, de a betorkolló járatot 4-5 m távolságban cseppkőfal zárja el.

2.9. Októberi tevékenységünk

Ebben a hónapban megkezdtük a Trió- és a Szuadó-barlang villamos hálózatának a kiépítését. A kiépítési tervnek megfelelően pontosan felmértük az anyagszükségletet és a vezetékek valamint a szerelvények pontos rögzítési lehetőségeit, majd beszereztük a szükséges berendezéseket és vezetékeket.

2.10. Novemberi tevékenységünk

A Trió-barlang Vizes-végpontjának bontása mellett a Szuadó-barlangban rögzítettük a villamos vezetékeket. Reményeink szerint mind a Trió-barlangban, mind a Szuadó-barlangban az év hátralévő részében, december folyamán be fogjuk fejezni a villamos hálózat kiépítését, amely lehetővé teszi szivattyúk és levegőztetés használatát, amely új távlatokat nyithat a barlangok további feltárásaiban.

2.11. Decemberi tevékenységünk

A kiépítéseket folytattuk, a vezetékek falhoz rögzítése megtörtént, az apróbb szerelési munkálatok a jövő év elejére maradtak.

3. Kutatási eredmények és koncepciók (Barta Károly)

Az év legfontosabb eredményeit az alábbiakban foglalhatnánk össze:

1. Elvégeztük a Gilisztás-barlang bejárati aknájának újbóli kiácsolását. A masszív akácfaácsolattal remélhetően legalább 8-10 évre megoldódik a bejárati biztosítás. Sajnos az újbóli feltárást és lezárást nem tudtuk már megvalósítani, de természetesen a szándékunk továbbra is megvan ezen munka elvégzésére.
2. A Trió-barlangban kb. 60 m összhosszúságú új járatszakaszt tártunk fel. Ennek legjelentősebb hányada a Vizes-ág hasadéka és a Nagy-terem.
3. Elkészítettük a Trió-barlang 1:100-as méretarányú térképét.
4. Begyűjtöttük a mintákat a tervezett cseppkő-kormeghatározási vizsgálatokhoz a Szuadó- és a Trió-barlangból is. A minták elemzése még nem történt meg.
5. Elvégeztük a villany- és szellőztető rendszer kiépítésének az oroslánrészét a Trió- és a Szuadó-barlangban.

A jövőben minden erőnkkel szeretnénk a három barlang további feltárására koncentrálni. Továbbra is fenntartjuk azon véleményünket, miszerint a Szuadó-völgyi nyelők valamelyikén keresztül vannak a legkomolyabb esélyeink a Vízfő-barlangrendszerbe való bejutásnak. Technikai eszközeink fejlődésének és a kiépítés alatt álló infrastruktúrájának köszönhetően 2003-ban – a Gilisztás-barlang újbóli feltárása mellett - komoly támadást tervezünk a Szuadó- és a Trió-barlang végpontjai ellen is.

4. Az SZKBE és a MEBO által felfedezett új objektumok (Ország János) (2000-2002)

A Szuadó-barlang, a Gilisztás-barlang és a Trió-barlang feltárása után illetve a feltáró kutatással párhuzamosan a 2000. április 1-én indult kataszteri munka során újabb barlangok kerültek felfedezésre. A két barlangkutató csapat a kataszterezésben is példás együttműködésének köszönhetően az utóbbi három évben összesen **26 új objektumot fedezett fel, melyek összhosszúsága meghaladja a 100 m-t.** Az új, eddig még mások által nem említett objektumok létezését mindenképpen szeretnénk ezen jelentésünkben is dokumentálni.

2000

2000. április 1-én a terepi munkát tájfutó térképek segítségével kezdtük. A tájfutó térképeken feltüntetett hirtelen felszíni depressziók barlangok vagy barlangi szellőzőnyílások jelenlétére utaltak. A jelzések helyén többnyire valóban barlangokat találtunk a terepbejárás során. Ezeket a barlangokat név és hely szerint azonosítottuk az általunk fellelt információk alapján. Ebben nagy segítséget kaptunk a Barlangtani Osztálytól, a DDNP Igazgatóságtól, Rónaki Lászlótól, Zalán Bélától, Vass Bélától és Tegzes Andrástól. Ezúton is szeretnénk köszönetünket kifejezni nekik. Az azonosítás után kiderült, hogy 16, a tájfutó térképek által jelölt barlangról a megkérdezettek közül senkinek sincs tudomása. Az új barlangok köre a túrázás során felfedezett frissen felszínre szakadt Rumba-víznyelőbarlanggal is bővült. Ezeket a barlangokat új objektumokként kezeltük és elneveztük. Első bejárásukat is tagjaink végezték.

Vödrös-zsomboly

8 m mélységű barlang. Barlang nyilvántartólap, bejárati dokumentumfotó (2db), térképszelvény készült róla. Befoglaló kőzete triász mészkő. Karsztplatón, sziklakibúvás nélküli erdőben nyílik.

Négybükk mega-barlang

5 m mélységű barlang. Barlang nyilvántartólap, bejárati dokumentumfotó (2db), térképszelvény készült róla. Befoglaló kőzet triász mészkő. A barlang bükkfa tövében, egy kis töbör alján nyílik a Szuadó-völgytől keletre.

Gomba-zsomboly

17 m hosszúságú és 12 m mélységű barlang. Barlang nyilvántartólap, bejárati dokumentumfotó (2db), térképszelvény készült róla. Befoglaló kőzet triász mészkő. Karsztplatón, sziklakibúvás nélküli erdőben nyílik.

Vakunyelő-zsomboly

Bejárati dokumentumfotó (2db) készült róla. Hegytetőn nyílik.

Csodabogyós-barlang

2,2 m mélységű barlang. Barlang nyilvántartólap, bejárati dokumentumfotó (2db), térképszelvény készült róla. Befoglaló kőzet triász mészkő. Hegyoldalban, cserjésben nyílik.

Hannibál-nyelő

Bejárati dokumentumfotó (2db) készült róla. Töbörben nyílik.

Meglepetés-barlang

Bejárati dokumentumfotó (2db) készült róla. A Nyáras-völgytől északra nyílik, völgyoldalban.

Teleki-nyelő

Bejárati dokumentumfotó (2db) készült róla. Hegytetőn nyílik.

Borostyán-barlang

Bejárati dokumentumfotó (2db) készült róla. Hegytetőn nyílik.

Kaszálói-barlang

2,3 m mélységű barlang. Barlang nyilvántartólap, bejárat dokumentumfotó (2db), térképszelvény készült róla. Befoglaló kőzet triász mészkő. Karsztplatón, sziklakibúvás nélküli erdőben nyílik.

Ózláb-nyelő

3 m mélységű barlang. Barlang nyilvántartólap, bejárat dokumentumfotó (2db), térképszelvény készült róla. Befoglaló kőzet triász mészkő. Fennsíkon, turistaút mellett nyílik.

Bodó-hegyi-zsomboly

3,3 m mélységű barlang. Barlang nyilvántartólap, bejárat dokumentumfotó (2db), térképszelvény készült róla. Befoglaló kőzet triász mészkő. A Vásáros-úttól nyugatra, töbor oldalában nyílik.

Bújdosó-barlang

2,5 m mélységű barlang. Barlang nyilvántartólap, bejárat dokumentumfotó (2db), térképszelvény készült róla. Befoglaló kőzet triász mészkő. Karsztplatón, sziklakibúvás nélküli erdőben nyílik.

Almássy-zsomboly

2,3 m mélységű barlang. Barlang nyilvántartólap, bejárat dokumentumfotó (2db), térképszelvény készült róla. Befoglaló kőzet triász mészkő. Fennsíkon nyílik.

Henrik-barlang

15 m mélységű barlang. Barlang nyilvántartólap, bejárat dokumentumfotó (2db), térképszelvény készült róla. Befoglaló kőzet triász mészkő. A Körtvélyesi-völgy oldalában nyílik.

Bot-luk

4 m mélységű barlang. Barlang nyilvántartólap, bejárat dokumentumfotó (2db), térképszelvény készült róla. Befoglaló kőzet triász mészkő. A Körtvélyesi-völgy oldalában nyílik.

Rumba-víznyelőbarlang

13 m mélységű barlang. Barlang nyilvántartólap, bejárati dokumentumfotó (2db), térképszelvény készült róla. Befoglaló kőzet triász mészkő. A Pécs-Abaligeti műút mellett, attól északra egy földes felszakadással nyílik.

2001

A következő évben is folytattuk az azonosításokat, bővítettük a katasztert. Terepbejárások alkalmával újabb ismeretlen barlangokra leltünk. A vörös homokkőben kialakult Jakabhegyi I, II, III-barlangok keresése során fedeztük fel a Jakabhegyi-sziklaereszt, mely az előző barlangocskákhoz közel helyezkedik el, de azoktól lényegesen attraktívabb kifejlődésű. A Cigányföldi-zsombolyra Vass Béla hívta fel a figyelmünket, míg az Omladékos-barangot Hajnal Ágnes, illetve a Tuskós-zsombolyt Barta Károly találta terepbejárás során. Tájéfutó térképek segítségével két új barlanggal gazdagodtunk ebben az évben.

Jakabhegyi-sziklaeresz

Vörös homokkőben alakult ki, a Jakabhegyi I, II, III-barlangok közelében található. Dokumentumfotó készült róla.

Cigány földi-zsomboly

5 m hosszúságú barlang. A bejárati rész szűkületén bontás nélkül nem tudunk átjutni, de sokáig zuhan a kő. Ez nagyon biztató, bontásra érdemes. Barlang nyilvántartólap, bejárati dokumentumfotó (2db), térképszelvény készült róla. Befoglaló kőzet triász mészkő. Fennsíkron nyílik töbör sor oldalában.

Omladékos-barlang

8 m hosszúságú barlang. Barlang nyilvántartólap, bejárati dokumentumfotó (2db), térképszelvény készült róla. Befoglaló kőzet triász mészkő. Töböroldalban nyílik.

Tuskós-zsomboly

14 m hosszúságú és 8 m mélységű barlang. Barlang nyilvántartólap, bejárat dokumentumfotó (2db), térképszelvény készült róla. Befoglaló kőzet triász mészkő. Nagyobb töbr szegélyzónájában nyílik kisebb töbrben.

Zsidóhegyi-zsomboly

8,5 m mélységű barlang. Barlang nyilvántartólap, bejárat dokumentumfotó (2db), térképszelvény készült róla. Befoglaló kőzet triász mészkő. Hegyoldalban, kisméretű töbrben nyílik.

Zsidóhegyi-barlang

A Vízműnyelőtől délre, völgyoldalban nyílik. A szűk bejárat miatt nem tudtunk lejutni. Bontásra érdemes, de még nem barlang.

2002

2002-ben is tovább folytak a munkálatok. Eddig Barta Károly talált túrázás során egy mesterséges tárót és egy barlangot, valamint Ország János fedezett fel a terepi munka során a Büdöskúti-zsomboly közelében egy új, mintegy 5 m mélységűnek becsült barlangot.

Réka-táró

A Réka-völgyben, a turistaút mellett nyílik. 24 méter hosszúságú, vízszintes, mesterséges járat a Keleti-Mecsekben. A történetének még nem néztünk utána.

Márévári-barlang

2002. május 11-én fedezte fel Barta Károly és Raisz Péter a Márévári-völgy Kőfülkéje közelében. Barlang nyilvántartólap, bejárat dokumentumfotó (2db), térképszelvény készült róla. Hosszúsága 2,48 m. Befoglaló kőzet júra mészkő. Tektonikailag preformált természetes hasadék a hegyoldal sziklafalában.

Musztafa-zsomboly

Új barlang, még nem jártunk lent, így a mélységét csak becsülni tudjuk. Kb. 5-6 m mélységű barlang, szálköves bejáratral. Egy kisebb beszakadás alján nyílik a Büdöskúti-zsomboly közelében.

A felfedezett objektumok összefoglaló táblázata:

	Név	hossz, mélys	Fotó	Jellege	Találta	Találás éve
1.	Rumba-víznyelőbg	13, -13	3	barlang	Temesi Ottó	2000
2.	Vödrös-zsomboly	8, -8	2	barlang	Ország János, Kopasz Imre	2000
3.	Négybukk mega-bg	5, -5	2	barlang	Ország János, Kopasz Imre	2000
4.	Gomba-zsomboly	17, -12	2	barlang	Ország János, Kopasz Imre	2000
5.	Vakunyelő-zsomboly		3	barlang	Ország János, Kopasz Imre	2000
6.	Jakabhegyi-sziklaeresz		1	homokkő	Ország János, Kopasz Imre	2001
7.	Csodabogyós-barlang	2.2, -2.2	2	barlang	Ország János, Kopasz Imre	2000
8.	Hannibál-nyelő		2	barlang	Ország János, Kopasz Imre	2000
9.	Meglepetés-barlang		2	barlang	Ország János, Kopasz Imre	2000
10.	Teleki-nyelő		2	barlang	Ország János, Kopasz Imre	2000
11.	Borostyán-barlang		2	barlang	Ország János, Kopasz Imre	2000
12.	Kaszálói-barlang	2.3, -2.3	2	barlang	Ország János, Kopasz Imre	2000
13.	Cigány földi-zsomboly	5, -5	2	barlang	Vass Béla	2001
14.	Őzláb-nyelő	3, -3	2	barlang	Ország János, Kopasz Imre	2000
15.	Omladékos-barlang	8.8, -8	3	barlang	Hajnal Ágnes	2001
16.	Tuskós-zsomboly	14, -8	2	barlang	Barta Károly	2001
17.	Bodó-hegyi-zsomboly	3.3, -3.3	2	barlang	Ország János, Kopasz Imre	2000
18.	Bújdosó-barlang	2.5 -2.5	4	barlang	Ország János, Kopasz Imre	2000
19.	Almássy-zsomboly	2.3, -2.3	2	barlang	Ország János, Kopasz Imre	2000
20.	Zsidó-hegyi-barlang		2	feltöltődött	Ország János, Kopasz Imre	2001
21.	Henrik-barlang	14, -14	3	barlang	Ország János, Kopasz Imre	2000
22.	Bot-luk	4, -4	2	barlang	Ország János, Kopasz Imre	2000
23.	Zsidó-hegyi-zsomboly	8.5, -8.5	2	barlang	Ország János, Kopasz Imre	2001
24.	Réka-táró	24, 0	2	mesterséges táró	Barta Károly	2002
25.	Márévári-barlang	2 .-4,8	2	barlang	Barta Károly	2002
26.	Musztafa-zsomboly	5, -5	2	barlang	Ország János	2002

5. Köszönetnyilvánítás (Barta Károly)

Ezúton szeretnénk megragadni az alkalmat, hogy köszönetet mondjunk mindazoknak a magánszemélyeknek és szervezeteknek, akik pénzzel, munkaerővel, eszközökkel, tapasztalatukkal vagy erkölcsileg támogatták munkánkat, lehetővé téve ezzel az eddigi eredményeink elérését.

Mindenekelőtt szeretnénk kifejezni hálánkat **Vass Bélának**, aki a kezdetektől fogva támogatja munkánkat. Köszönettel tartozunk **Kiss Péternek /Vertikor Rt./ és a Pannonpower Rt.-nek**, akik pénz- és eszközbeli támogatásának köszönhetjük táboraink eredményes lebonyolítását.

Köszönettel tartozunk mindazoknak, akik nyolcéves kutatásunkban tevékenyen részt vettek, vállalták a barlangi munka fáradalmait, vagy sokszor mostoha időjárási viszonyok között a felszíni munka kellemetlenségeit.

Végül szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik a személyi jövedelemadójuk 1%-ának felajánlásával anyagilag támogatták munkánkat, céljainkat.